

# Křesťanský sociál

Zpravodaj KSH Ročník II

V Praze dne: 28. 11. 1993

Číslo 10

## Vánoční zamyšlení

Vánoční svátky jsou svátky všech křesťanů. Slavení liturgie po církevní stránce, jakož i poetičností a podmanivostí nevšedního sloveku lásky a lidskosti, zasahují každého eticky a sociálně citícího člověka. Tak již říká náš básník Jaroslav Vrchlický ve své básni "Vánoce": "Dnes všechny struny v srdci znějí, neb mladost se jich dotýká..."

Klademe si otázku, zda struna vánočního kouzla nezůstává jen básnicko citovým zachvěním v nádechu neodolatelné sváteční atmosféry, nebo skutečně impulzuje a omlazuje unavená a často sobectvím zatvrzelá srdce lidí naší soudobé společnosti? Bohužel výjdemne nejprve z pesimistické zkušenosti, že namnoze modla sobectví, kapitalistického opojení a karrierizmu je skutečně bariérou stojící proti osvobozující síle křesťanského chápání betlémských vánoč, které snižuje na úroveň posilujících pohádek pro malé děti a chudinskou společenskou třídu. Není však správné dívat se dívat se tímto hlediskem jistých tříd a jedinců, nýbrž vytýčit odkaz biblické spojitosti požehnaných vánoč v andělském chvalo zpěvu: "Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle!"--- To jsou dvě podmínky bez kterých by slavení vánoč v podobě strojení vánočních stromečků a dárků pod ně kladených mohlo postačit jako oslava zimního slunovratu. Tak tomu bylo v nedávné minulosti, kde vánoční idyla byla pouze chvilkou štědrého večera. Přehlédla totiž nebo konzumním veselím zakryla "betlémské jesle", v nichž se narodil Spasitel světa pro všechny vrstvy lidské společnosti - Ježíš Kristus. On přináší jak v chudičkém prostředí Betléma, tak později po svém slavném vzkříšení, dar pokoje, který mohou přijmout a rozvíjet pouze lidé v podmínce dobré vůle. --- Pokoj jako Boží dar v hebrejském "šalom" a v novozákonním "efrémé" přináší spravedlivé srovnání lidských činů a svědomí s Bohem a lidmi.

Člověk svojí přirozeností je tvorem společenským, (podle Platóna: zoom politikón) to jest angažující se veřejným projevem, tedy politickým pro veřejné zájmy společenského dění, což nelze zaměňovat s politikařením různých stran hájících své politické názory a výhody. Není to politicko-stranický pragmatismus. --- Křesťané a věřící lidé všech vyznání se mohou i ve smyslu ekumenické aktivity angažovat v politických stranách preferujících sociální problematiku, které se hlásí k zásadám nábožensko-křesťanským a snaží v duchu evangelia pracovat proti křivdám a pro dobro v jakékoliv sociálně charitativní oblasti. Nezbytnou podmínkou je však vyrovnání se mezi sebou a kladné řešení problémů nedávné minulosti i současnosti. Právě doba vánočních svátků je živou příležitostí nejen pro "lidoveckou stranickost", ale především pro celospolečenskou ochotu položit k betlémským jeslím dary vzájemného lidského pochopení, odpuštění a smíření.

1. - Velice snadno se osočuje dlouhé období, ve kterém se nežilo, nebo nechtělo nést riziko začasto těžkých okolností v neúprosné realitě. Je nutné pochopit a uznat poctivou práci všech, kteří namnoze za minimálních možností se veřejně angažovali i za těžkých životních podmínek v oblasti státní a církevní.

2. - Je třeba vzájemné odpuštění jak těm, kteří z důvodů osobní nestatečnosti, vyčkávání, či dokonce z oportunní vychytralosti, zklamali. A zase tak zvaní "zaprodanci", ať odpustí nařčení v "zákonnické" kritice, která nečekaně vystoupila z mnoha skrytých, či riskantních nebo pohodlných zázemí.

3. - Oboustranné zamyšlení bude plodné jen tehdy, když se podají ruce ve smíření a cestou čestného dialogu se nastoupí společná cesta ve sféře politické, církevní a náboženské pro dobro celku v markantně zřetelném příkladu jednoty lidí dobré vůle.

Proti rozbrojům a nadřazenosti jedněch nad druhými nás vybízí neúprosná realita vánoc jako svátků narození Páně pro všechny. K tomu nás vybízí apoštol národů sv. Pavel v prvním listě k Solunským:

"Vy všichni jste přece synové světla a dne, noc ani tma nemá nad vámi právo!"

A věřící křesťany biblického vnímání vybízí hlas svědomí! Nemáme právo modlit se u jesliček: "odpusť nám Pane, naše viny," pokud neproneseme podmínku spojenou s předcházející prosbou: "jako i my odpouštíme našim viníkům!"

Jedině pak máme naději příslibu ve vyslyšení prosby: "ale zbav nás od zlého ... "

Prof. Dr. Gustav Čejka

## Z interview papeže Jana Pavla II. listu LA STAMPA

Není obvyklé, aby papež poskytoval interview tisku k politické problematice. Jestliže se po patnácti letech svého pontifikátu k takovému kroku nyní rozhodl, už tato skutečnost naznačuje, že se jedná o věci skutečně vážné, k nimž ani papež nemůže nezaújmout zásadní a rozhodné stanovisko. Po pádu komunismu v Sovětském svazu a východoevropských zemích přichází nejen vlna radikálního nacionalismu, jehož důsledkem je rozpad státních celků, mnohde spojený až s bratrovražednými boji a nesmírným utrpením statisíců nevinných lidí, ale i k nástupu kapitalismu, který ve své dravosti připomíná minulé století. I když to přímo neříká, přesto lze z jeho slov vycítit obavy z následků, které by tento stav mohl do budoucna zapříčinit. Nutno si uvědomit, že upírání sociálních vymožeností, nezaměstnanost a ztráta existenčních jistot může být opět někým zneužita. Za obdobných situací našla v Rusku odezvu Leninova idea komunismu, v Itálii Musoliniho fašismu a v Německu Hitlerova nacismu. V době dnešní celosvětové hospodářské recese bychom k tomu nemuseli mít daleko. Svátý Otec ve své polské vlasti jak nacismus, tak komunismus sám prožil, zná je dobře a i dnes, ač od ní stovky kilometrů vzdálen, dění ve své rodné zemi pečlivě sleduje. Přiznává, že ještě dnes, když chce něco napsat, píše to v polštině. Rodnou řeč nelze ničím nahradit. Není tedy jisté

náhodou, že redaktor italského listu LA STAMPA, poslanec Evropského parlamentu za republikánskou stranu Itálie, jemuž svatý otec interview poskytl, Jas Gawroski je nade vši pochybnost původem též Polák.

Z interview vyjímáme hlavní myšlenky Svatého otce Jana Pavla II. O komunismu říká:

"Komunismus měl svůj úspěch jako reakce na jistý bezuzdný, divoký kapitalismus. Je nutno si pouze vzít do rukou sociální encykliky, zvláště tu první encykliku RERUM NOVARUM papeže Lva XIII., která popisuje životní podmínky pracujících té doby. Také Marx to popisuje svým způsobem. Tak bezesporu vypadala sociální skutečnost. Vznikla reakce na tyto skutečnosti, reakce, která získala na síle a dosáhla podpory mnoha lidí - nikoliv pouze v dělnické třídě, ale rovněž mezi intelektuály. Mnozí z nich věřili, že komunismus může změnit kvalitu života."

Na otázku, zda se vyplatilo porazit komunismus, odpovídá:

Samozřejmě, že bylo oprávněné bojovat proti nespravedlivému, totalitnímu systému. Ale souhlasí rovněž to, co papež Lev XIII. řekl, totiž, že existují určitá "zrnka pravdy" v socialistických programech. Je zřejmé, že tato "zrnka" nesmějí být zničena, aby nebyla ztracena. Dnes potřebujeme konfrontaci, doprovázenou ostrým, rozdíly vidoucím očima. Zastánci kapitalismu ve svých extrémních formách lnou k tomu, že přehlížejí dobré věci, kterých dosáhl komunismus, snahu překonat nezaměstnanost, spoluúčast na osudu chudých. ... V systému reálného socialismu vedla přehnaná ochrana státu k určitým negativním důsledkům. Zmizela soukromá iniciativa, šířila se netečnost a pasivita. Dnes ve změněném systému scházejí lidem zkušenosti, schází jim schopnost učinit něco pro sebe, nejsou zvyklí na osobní odpovědnost. Současně objevují lidé plány, které ukazují z počátku duch osobní iniciativy, pochopili, jak využít počáteční zmatky, aby se sami obohatili a činí to postupem, který není vždycky čestný a přípustný. Mezi těmito lidmi náležejí mnozí k bývalé nomenklatuře. Jak vidíte, přechod od jednoho systému k jinému je velmi obtížný. Také cena toho je velmi vysoká: přibývá nezaměstnanost, chudoba a lidská bída. ... Dnes mám dojem, že vše se redukovalo pouze na jednoduché ekonomické dimenze. V tomto bodě stojí církev a papež se svými biskupy před velkou výzvou obrany a péče o jiné, často zapomínané hodnoty. Je to náročné poselství, kterému všichni nechtějí naslouchat."

Ke vztupu Polska do Evropy:

"Pokud by to šlo podle mých kritiků, bude napojení Polska na Evropu znamenat, že v Polsku bude zaveden ultraliberální konzumně orientovaný systém, kterému chybí veškeré hodnoty. ... Je důležité, aby Evropa náležela svým vlastním hodnotám, a nikoliv pouze slepému přejímání nejhorších stránek těchto zvyků. ... kapitalismus, který by byl ve svém praktickém provádění a na úrovni svých základních principů v pojmech katolického sociálního učení přijatelný, neb v mnohém směru odpovídá přirozenému právu. Naneštěstí se však začínají projevovat nejrůznější formy nespravedlnosti, vykořisťování, násilí a arogance. A pak docílujeme formy divokého kapitalismu. Jsou to zlořády kapitalismu

kteřé musí být odsouzený.

Na otázku: neodmítáte kapitalismus ještě silněji než komunismus, odpovídá:

"Chtěl bych opakovat, co jsem již řekl a co lze shrnout ve verších polského básníka Mickiewicze: "Netrestej slepý meč, nýbrž ruku, která jej drží." Jinými slovy bychom měli hledat příčiny fenoménu, jehož jsme svědky. A pro mne leží v zárodku mnoha těžkých - obtížných sociálních a lidských problémů, které dnes sužují Evropu a svět znetvořenými formami kapitalismu. ...Vzhledem k tomu, že jsem žil v zemi, která musela bojovat o svou svobodu, a která byla vystavena agresím a diktátům svých sousedů, přijímám se sympatiemi útrapy - urpení zemí třetího světa, které jsou rovněž podrobeny určité formě závislosti. ... Pochopil jsem, co to znamená vykořisťování a postavil jsem se nekompromisně na stranu chudých, vyděděných, utlačovaných, stojících na pokraji, bezbranných."

Jak se dá vysvětlit návrat komunistů k moci v jistých kdysi komunistických zemích?

"Zde je důležité si připomenout určité rozdíly. Nejedná se zde vůbec o návrat komunismu jako takového, spíše se jedná o reakci na neschopnost nových vlád - což není vůbec žádné velké překvapení. 50 let existovala pouze jediná politická garnitura, a to komunistická. A ta věděla, jak funguje politika, jak funguje parlament. Druzí lidé, kteří se dnes označují jako "střed" nebo "pravice, nebyli připraveni na vládnutí, neboť k tomu dříve neměli příležitost. V opozici byli dost silní a jednotní, jako v Polsku, z části jde o nectnostné Poláky, určitý druh atavistického zla - přehnaný individualismus, který vede k rozdělení a rozdělení sociopolitické scény. Její síla leží v opozici a nikoliv v konstruktivních návrzích, které činí kteroukoliv vládu úspěšnou."

Jak vidíte Vaši úlohu při pádu komunismu?

"Domnívám se, že pokud něco sehrálo něco rozhodující roli, bylo to křesťanství jako takové, se všemi svými zvláštnostmi, je svou religiozitou, se svým morálním poselstvím s jemu vlastní ochranou lidské osoby a jejích práv. A já nemohu nic víc udělat, než připomenout to, že tato zásada musí být následována - především zásada náboženské svobody - ale nikoliv pouze této svobody, které náleží člověku."

Jak přežila církev období komunismu?

"Dozrála díky procesu sebeobranu a boje proti marxistickému totalitarismu. Na východě byla uchována zcela jiná dimenze - rozměr lidského ducha. Snad je to jeden z důvodů, proč před 15 lety byl zvolen polský papež. Když člověk žije v programaticky ateistickém systému, chápe jasněji, co je to náboženství. Docílí vědomí něčeho, čeho si lidé na západě vždy vědomí nejsou - že Bůh je zdrojem veškeré lidské důstojnosti, poslední jediný a absolutní zdroj. Ví to člověk na východě, věděli to vězňové v koncentračních táborech, věděl to Solženicyn. Na západě to lidé tak jasně nevědí."

Evangelium není soukromá záležitost. Mají katolíci vyvíjet politický vliv ve společnosti, ve které žijí?

"Samozřejmě mohou a měli by katolíci politicky jednat. A to znamená jednat tak, že do sociálního společenského života budou zavádět rozměry své víry, svého vlastního přesvědčení. Proč by měli stát stranou? Samozřejmě existují, projevují se tendence, které se zaměřují k tomu, aby křesťanství bylo uzavřeno jen do soukromé sféry, což by mělo křesťany přimět k umlčení. Ale Evangelium je jako dosud - ZNAMENÍM K ODPORU!"

Co říci závěrem? Snad jen tolik, že to co bylo řečeno o Polsku, platí v podstatě o každé postkomunistické zemi, tedy pochopitelně i o naší. Potvrzuje zároveň nejen správnost, ale přímo životní nutnost, aby se křesťané důsledně orientovali na sociální problematiku. Kde se tak nedeje, preferují voliči ty strany, které nabízejí občanům především možnosti zbohatnutí a konzumní ráj. Je určitým paradoxem, že na toto doplatili nedávno křesťané právě v Polsku a nyní i v Itálii, ve dvou snad nejreligióznějších zemích Evropy. To by mělo být i pro nás vážným mementem.

Naopak co můžeme Polákům závidět? To upevnění víry, o němž Svätý Otec hovoří. U nás bohužel ateistická propaganda napáchala nesmírné škody. Na tomto poli nás čeká s Boží pomocí ještě velice mnoho práce.

Ing. Ladislav Balogh

Listopad

Petr Musílek

Zlehka jak mžení  
či pád vlasu  
jak vydechnutí měsíce  
řeč ve hřbetě se narovnala  
a trávník vlasů hala bala  
naplnil mrtvé ulice

Měl barvu země  
Čeští svatí  
to děti větru  
zvedly korouhev  
Na chvíli čistí  
Na chvíli svatí  
I smrti v žilách  
ztuhla krev

V cí hře to hráli?  
Kdo jí psal noty?  
A proč tak krátce  
zněla bez falše?  
Kde byla volnost  
jsou už zase ploty  
Kde byla pravda  
se už zase lže

A co my? !

Před několika měsíci se v Mnichově konal evangelický církevní den, jehož se (podle svědectví českých účastníků a hostů) zúčastnila převážně mládež, a to nejen z evangelické, ale i z katolické církve. Zaznělo plno duchaplných přednášek a referátů,

zajímavé diskuse a překvapivé akce. Setkání bylo pojato vysloveně ekumenicky a také tak probíhalo. To si můžeme prověřit právě dnes, kdy vychází protokol, v němž je zachyceni vše, co se událo, řeklo a naprogramovalo.

Vyvrcholením celé akce pak bylo ekumenické setkání v centru Mnichova (10.6.), kde se evangelická manifestace spojila s katolickou oslavou Božího Těla a Krve. Kardinál Wetter z Mnichova naznačil, že se tu realizuje v podstatě nová kvalita setkávání a spolupráce mezi evangelickou a katolickou církví v Německu. Zde totiž došlo v 16. století mezi křesťany v západní Evropě k osudové roztržce, která dodnes je bolestným skandálem našich dějin. A nyní opět nastává naděje nového porozumění a spolupráce a možná i nového postupného sjednocování. Bylo by krásné a jistě i Bohem chtěné, aby křesťané vstoupili do třetího křesťanského tisíciletí jako rodina, která se konečně usmířila!

Čeští účastníci tohoto historického setkání se vrátili domů nadšení i inspirováni. Ale k tomu se přimísilo i trochu trpkosti: jestliže někde v Evropě došlo k roztržce a rozbití křesťanské jednoty, pak to bylo poprvé u nás v Čechách po odsouzení mistra Jana Husa a v době, která následovala. A to bylo více než sto let předtím, než vystoupil v Německu Martin Luther.

Neměli bychom to být spíše my, Češi, kteří by měli začít s novou kvalitou spolupráce mezi křesťany a s novou snahou opětne sjednocení křesťanů? Vždyť u nás vše ostudně v 15. stol. začalo: naši křesťanští předkové nám tuto zemi z větší části rozbili a zničili: jen se rozhlédneme kolem sebe, kolik u nás zůstalo předhusitských památek! Jestliže se rozbila a z valné části zničila jednota křesťanů i celá naši země - neměli bychom to být spíše my, kteří cílevědomě začnou s onou tak potřebnou mravní obnovou národa a země, která by byla nutným předpokladem lidského, náboženského i politického sjednocení v srdci Evropy a tím postupně i v celé Evropě?

Když v roce 1990 navštívil Prahu Jan Pavel II., zmínil se o tom, že by se mělo SPOLEČNĚ pracovat na objasňování úlohy mistra Jana Husa v našich katolických dějinách, event. na jeho rehabilitaci. Je bolestné, že se u nás od té doby /tři roky/ v podstatě z katolické strany nic zvláštního a rozhodného neděje. Uvítali jsme nedávný kongres na toto téma v Německu, ale proč neexistuje podobná iniciativa i u nás, kde by to člověk čekal nejdříve? V katolických kruzích se běduje, jak se neustále zhoršuje image této církve v očích veřejnosti. Všichni nakonec víme proč. Důvodů je mnoho a jejich jmenovatel je docela obyčejná nešikovnost a nediplomatčnost.

Mohli by tedy katolíci začít s novou iniciativou postupného objasňování života a snah KATOLICKÉHO KNĚZE mistra Jana Husa a pokusit se o jeho rehabilitaci? Jistěže! Vždyť je k tomu povzbudil sám papež! Na co se tedy čeká? Šlo by tu o projev autentické křesťanské spravedlnosti, pravdivosti a nakonec i křesťanské lásky! A mělo by to určitě uklidňující vliv nové image katolické církve u nás i v Evropě... Neprovokujme tedy negativně tento národ, který je přece našim národem a jednejme, jak nás k tomu dnešní doba vyzývá!

## Budou křesťané jednotni v politice?

Křesťané, kteří se politicky angažují, diskutují již delší dobu o dvou koncepcích. Jednou z nich je koncepce rozptýlení. Ta předpokládá, že křesťané budou činní v různých demokratických stranách, v jejichž politice se budou snažit uplaňovat křesťanské principy. Pokud by však jejich úsilí mělo být účinné, pak považujeme za nutné, aby křesťané v těchto stranách vytvořili vlastní proudy nebo frakce. Uvedené organizační formy mohou však také přispět ke spolupráci těchto stran, např. v otázkách sociálních, tedy k obecnému dobru.

➤ Zásadním odmítnutím těchto představ je koncepce sjednocení, která předpokládá vyvolání sjednocovacího procesu, jež by vedl k vytvoření jednotné křesťanské politické strany. V této souvislosti však vzniká otázka, zda existující politické subjekty by měly postupně splynout s některou významnou křesťanskou politickou stranou či vytvořit společně zcela novou stranu.

Po listopadu 1989 jsme předpokládali, že sjednocovací proces křesťanských politických sil by mohl proběhnout na bázi Čs. strany lidové. Vedle ČSL však vznikla KDS a ODA. Tak se pluralita křesťanských politických subjektů v našem politickém systému stala realitou. Přesto jsme i nadále předpokládali, že ČSL by mohla být jádrem sjednocovacího procesu. Aby toto poslání ČSL mohla splnit, bylo nutno zajistit její reálnou vnitřní pluralitu. Již v roce 1990 skupina funkcionářů a členů strany začala usilovat o vytvoření sociálního proudu v ČSL. V prvních měsících roku 1991 vyšel Křesťanskosociální manifest. Jeho signatáři byli významnou silou již v Obrodném proudu ČSL. Návrh na vytvoření Křesťanskosociálního frakce v ČSL, ač se pro něj vyslovila asi třetina členů ÚV ČSL, byl zamítnut. V tu dobu nové vedení ČSL v souladu se svým strategickým plánem provádělo posun od politiky laškování s Osmičkou k spolupráci s ODS. Pan Klaus však jako podmínku sblížení obou stran požadoval zprůhlednění politiky ČSL. Co to v praxi znamenalo?

Z funkcí a ze strany musely odejít stovky funkcionářů. ČSL se transformovala v KDU-ČSL, jež se prohlásila za pravicovou konzervativní stranu. A takovou je dodnes. Z tohoto důvodu je vyloučené, aby KDU-ČSL se stala jádrem sjednocovacího procesu. Toto poslání může plnit nikoliv pravicová, nýbrž centristická křesťanská strana, v níž by vedle pravicového proudu (frakce), existovala uskupení centristická i levicová. V nich další politické subjekty mohou najít své protějšky a postupně s nimi splynout.

Pokud však ČSL bude pravicovou stranou, podobně jako KDS a ODA, pak sjednocující proces, pokud má být úspěšný, si vynutí vytvoření nové centristické politické strany nejen křesťanský, nýbrž i silně sociálně orientované. Snahy o změnu politiky v KDU-ČSL se projevují. Vznikne nový obrodný proud, který by demokratickými prostředky odstranil současné stranické vedení a posunul stranu do středu politického spektra? KSH se snaží spolupracovat se skupinami, které o uvedené cíle usilují.

Vedení KDU-ČSL jsme předložili memorandum s naprosto konkrétními doporučeními. Doposud jsme odpověď nedostali. Věříme však, že skutečným lidovcům osud strany není lhostejný. Vidí, že strana nemá svůj deník, ztratila své nakladatelství v Praze a Brně, prodejny, politickovzdělávací zařízení na Klínici, časopis Obzory, ztrácí sekretariáty, propouští pracovníky a ve volebních preferencích se pohybuje těsně nad či těsně pod hranicí politické smrti. To jsou skutečnosti, na které bude muset reagovat i vedení strany. To je zatím na výsluní moci. Mají vysoké platy, auta a jiné požitky, přesto však začínají taktizovat. Aniž by změnily zásady své politiky, snaží se nyní o vylepšení tváře KDU-ČSL před veřejností. To v podstatě na situaci KDU-ČSL nic nezmění.

KSH proto podpoří, případně se bude snažit vyvolat aktivity, které v první fázi povedou ke spolupráci sociálně orientovaných křesťanských politických subjektů, ve prospěch lidí práce, zejména chudých, nemocných a pronásledovaných. Za svou povinnost KSH považuje vnášet do politiky toleranci a dialog, lásku a odpuštění, prosazovat spravedlnost a obecné dobro s "prvořadou volbou pro chudé".

JUDr. Ogňan Tuleškov

JUDr. Josef Macek

### Šlechta a my

Zpěnila se ve mě krev a adrenalin prudce stoupl, když jsem se dozvěděl, že pan "hrabě" Buquoy usiluje o navrácení panství na novohradsku, které mu bylo právem po druhé světové válce odebráno dle zákonů, které nepozbyly platnost do současné doby. Jaká to bezmezná troufalost!

Oproštuji se od emocí vyvolaných citovanou zprávou. Jsem pamětníkem doby nešťastné historie čtyřicátých let, které národy Čechů, Rakušanů a Němců prošly. Jako chlapec jsem citlivě vnímal pokoření a prožil strádání citové i hmotné, se kterým jsme se museli ve svých duších a srdcích vyrovnat v letech 1938 - 1945. Vystěhování desetitisíců Čechů z novohradska, kaplicka, prachaticka a Českokrumlovska. Vystěhování tisíců Čechů ze Slovenska. Strádání, které nastalo nemá srovnání v našich novodobých dějinách. Koncentrační tábory, popravy, týrání a úmrtí desetitisíců nejlepších našich lidí.

Totální germanizace a vidina přesídlení všech neloajálních Čechů z jejich historických zemí kamsi na Sibiř, které fašistické Německo plánovalo a v neposlední nejrozsáhlejší genocida Židů v celé Evropě, kam krutost nacismu přišla.

Vysídlení Němců po vítězství spojenců ned fašistickým Německem na základě rozhodnutí vítězných mocností bylo pak spravedlivým vyjádřením vůle českého národa v dekretech presidenta Dr. Eduarda Beneše.

Těm později narozeným bych chtěl z historických pramenů připomenout, že Buquoyové byla francouzská šlechta, která se usadila v Čechách od XVI. stol. Buquoy Karel Bonav, de Lengueval (1571-1621), sloužil nejprve ve španělské armádě, pak přestoupil do armády rakouské. R. 1620 Buquoy Karel Bonav spolupůsobil rozhodujícím způsobem při porážce Čechů na Bílé hoře. Po této



bitvě daroval Buquoyovi císař Ferdinand II. hrad Rožumberk, Nové Hrady a další panství i v Uhrách - Slovensku. Nesmírné bohatství rodu Buquoyů bylo tak založeno na nesmírném neštěstí Čechů v době pobělohorské. Tuto skutečnost připomínám i současným potomkům rodu Buquoyů. Dále připomínám, pokud jsem dobře informován, že v závěru II. světové války opustili Buquoyové svá panství dobrovolně pod tíhou odpovědnosti za skutky, kterých se jako říšští Němci a členové NSDAP dopustili v období působení nacizmu u nás.

Věřím proto, že požadavky rodina Buquoyů nebudou naplněny.

Rudolf Tesař

## Křesťanská sociální nauka (dokončení)

### VII. Hospodářská etika

Lidská práce má přednost před všemi ostatními faktory hospodářského života (Konstituace Gaudium et spes, § 67). Vždyť práce je bezprostřední osobní projev člověka. Z toho plyne, že každý je povinen pracovat a má také právo na práci. Je tedy povinností společnosti starat se o pracovní příležitosti pro své občany, zajišťovat spravedlivou mzdu a život v kulturních podmínkách. Příliš nízké či naopak vysoké mzdy mají následný vliv na vývoj konjunktury, hodnotu peněz či stupeň zaměstnanosti. Církev zavazuje ve svědomí všechny podnikatele (zaměstnavatele dělníků), aby jim umožňovali aktivní podíl na podnikání a spolurozhodování. Tzv. koaliční právo znamená právo dělníků na organizaci odborů a na spolupráci ve spravedlivém vytváření ekonomického řádu.

### V l a s t n i c t v í

Soukromé vlastnictví má zvláštní postavení: řídí se principy veřejného blaha a vlastní lidské odpovědnosti. Zásoby surovin mají sloužit všem. Je jich totiž stále méně a lidí na naší planetě stále víc. Proto jejich obhospodařování a využívání je nejlépe zaručeno, jestliže se za ně cítí odpovědní všichni členové společnosti, protože všichni jsme na nich závislí. Tomu odpovídá spravedlivé rozdělení majetku výrobních prostředků. Podle dlouholetých zkušeností je např. půda nejlépe využívána malými a středními rolníky, kteří mají osobní vztah k půdě. Velké a mnohdy špatně obdělávané lány nebo dokonce obrovské latifundie, které často leží ladem, znamenají zneužití majetku. To např. brzy pochopila jihoamerická teologie osvobození (lépe osvobozování), která má zřejmě naději že se stane alternativní křesťanskou sociální naukou. Se zajímavou myšlenkou přichází ve své encyklice Jan XXIII.: "Kde chybí soukromá iniciativa jednotlivců, politicky vládne tyranie!" (MeM, 57).

Podle sociální křesťanské nauky i tady je potřeba uplatňovat subsidiaritní princip a princip solidarity, které rovným dílem vystupují jak proti liberalismu, tak proti socialismu. Teprve soukromé vlastnictví výrobních prostředků a soukromá iniciativa vedou ke skutečnému tržnímu hospodářství, které však nikdy nesmí zapomínat na svou sociální funkci, t.j. na službu veřejnému blahu. Proto sociálně zaměřené tržní hospodářství je možné eticky hodnotit jen na základě pozitivních či negativních výsledků pro

celou společnost. Je také jasné, že pro hospodářský a sociální rozvoj je rozhodující silou podnikání, které zase není samoúčelné, ale opět plní sociální funkci, stejně jako konkurence a vzájemné soutěžení, které se stará o to, aby zbytečně nerostly výrobní náklady a tím i ceny.

### VIII. Rozvojová pomoc a nový světový ekonomický řád

Papež Pavel VI. ve své encyklice *Populorum progressio* (§ 15 - 16) hovoří o závazné povinnosti každého člověka, aby se rozvíjel. Tato stále hlubší seberealizace se v prvé řadě týká humánních hodnot. Je např. společensky a eticky neudržitelný rozdíl mezi bohatým severem a chudým jihem naší planety. Sociologické sondy ukazují, že desetina obyvatel planety permanentně trpí hladem, šestina lidí žije pod finančním minimem a navíc se znovu rozšiřuje analfabetismus. Odhaduje se, že je na světě víc jak 200 mil. lidí bez práce atd.

Stálá finanční výpomoc severu, která pravidelně směřuje do jižního tzv. třetího a čtvrtého světa, není však jedinou, ani nejlepší formou rozvojové pomoci. Nejdůležitější by byl spravedlivě organizovaný obchod (nový světový ekonomický řád). Ten by rozvojovým zemím platil spravedlivé ceny za suroviny a hospodářské produkty (jižní ovoce) a tím zaručoval pravidelný příjem hodnotných valut, vedl k partnerským vztahům, k demokratickým státním formám, zamezoval by unikům mozků do ciziny a zastavil a nakonec odstranil stále rostoucí nezaměstnanost. I tady však značnou potíž znamená enormní růst obyvatelstva třetího světa, kterému nijak neodpovídá příslušný růst tamější ekonomiky.

Pomoc rozvojovým zemím (a nestydíme se říci, že mezi ně patříme teď i my!) to je nejdůležitější sociální problém dnešní doby. Tato stálá pomoc je sice v bohatém světě celkem nepopulární, ale lidské svědomí k ní zavazuje a vybízí. Zkušenost říká, že nejlepší formou je pomoc k svépomoci.

### Závěr

Zásady křesťanské sociální nauky vytvářejí jednotný obraz. Většinu problémových situací lze řešit stálým zdůrazňováním lidské důstojnosti, poctivosti a sociálního smýšlení. Vždyť člověk od počátku rozeznával dobro od zlého, právo od bezpráví a to mnohem dříve, než vznikala křesťanská sociální nauka!

- Va -

# Strojní vysívání

★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★

**Propagační předměty**  
**[trčka, čepice, nášivky atd.]**  
**včetně vyhotovení grafického**  
**návrhu a software.**

**CZECHOSTAR s.r.o.**  
 Skelná 29  
 Jablonce nad Nisou  
 466 02  
 tel. 0428 527 kl.310

## Paměť

Vždycky, když se rozvíjí kampaň usilující o zlepšení mravů, společnosti, mám pocit čehosi nepatřičného. Je přece daleko snadnější testovat a napravovat druhé, než nahlédnout do vlastního srdce. Soudit minulé děje bez jejich objektivní analýzy a přitom nevnímat stíny přítomného času.

Vždycky si říkám: "No ne, to už tady bylo. Lidi, copak jste ztratili paměť? Zažili jste válku, padesátá léta, období normalizace..." A oni se tak vědoucne usmívají a říkají: "To ano, jenomže to bylo něco úplně jiného. To byla jiná doba. A když jim řeknu, že doba je vždycky jiná, dívají se tak trochu útrpně a snad i trochu shovívavě. Jsou to lidé převážně rozumní a nekonfliktní. Lidé, kteří vždycky propluli bez vážnějších šrámů, a pokud náhodou utržili přece jen jakýsi škrábanec, pečlivě si ho opatrují, jako vzácnou ozdabu. Jejich paměť je plastická. A tak vlastně ani neví, kolikrát byli oklamáni a kolikrát přiložili své polínko k připraveným hranicím. Oni skutečně nikdy nebyli soudci, ani těmi, kteří zažehli oheň. O ničem nerozhodovali ani rozhodovat nechtěli. Pokaždé si umyli ruce, ať už se křičelo sláva nebo ukřížuj.

Ne, to neříkám proto, abych snižoval jejich sebevědomí, takových soudů už slyšeli bezpočet. Přál bych si jedinné, aby si alespoň někteří z nich pečlivě prohlédli nářadí, kterým se opracovávají dějiny a porovnali minulé, přítomné a budoucí. Tomu budoucímu bych přál co nejpozornější péči. Neboť jsou to dějiny nás všech a jsme za ně nejen společně, ale i individuálně odpovědni.

- PM -

### Úzkost a naděje v demokratizačním procesu

Demokracie jako vláda lidu, znamená respektování práv všech občanů bez rozdílů sociálně třídních a různých náboženských a politických názorů. Filosoficky řečeno, je to vláda všech k prospěchu celku. Je-li v této koncepci narušena spravedlnost a občanské soužití (caritas politica), hrozí demokratickému zřízení pozvolný úpadek. Politická linie se může zvrátit do vlády ulice (ochlokracie), jež vede k anarchistickému zmatku, nebo v určitou dobu aristokracie, kdy se ujímá vedení určitá vrstva některé společenské třídy, což vede velice snadno k diktatuře jedinců. --- Český národ prožil ve své nepřilís vzdálené minulosti různé variace uvedených úpadkových systémů.

Chceme se filosofickou úvahou zamyslet nad pozitivními i zápornými pojmy etického řádu a touto skicou přispět k uvědomění a procesu zrání spravedlivého demokratického života.

Jeho základní podmínkou je svoboda. Tomuto pojmu náleží zproštění od veškerého násilí a právo veřejného projevu, pohybu i vystoupení každého jedince i společenství. Nikdy a nikde neexistuje svoboda absolutní, protože v samotném označení absolutnosti je obsaženo neomezené autoritářství vedoucí k bezvládí a rozkladu společenského právního řádu. Nutnou regulací proti rozvodnění lidských vášní a nespoutanosti je zákonodárství.

- V přirozenosti člověka jsou zakotveny etické normy přirozeného zákona, z něhož plynou nezadatelná lidská práva vyžadující respekt a ochranu kultivované společnosti. Je to právo ma život, na práci a rozvoj lidské existence, právo ma osobní svobodu přesvědčení, vyznání a na majetek. Tato práva jsou objektem úcty a zástity autority zákonodárné moci. Jí vydávané zákony obsahují normu, že musí býti rozumné (bez vnitřního logického rozporu), směřující k dobru celku a vyhlášená autoritou legálně k tomu zmocněnou. Se zákony je spojena sankce, která v kladném významu je potvrzením, schválením a uznáním za zachovávání zákonů a v záporném smyslu je právním postihem za jejich přestoupení.

- Cílem správného demokratického úsilí je dobro celku - všech. Tím se v etickém smyslu rozumí hodnoty, jež objektivně a nezištně zušlechťují a zdokonalují společnost. Je to kritérium proti subjektivně pragmatickému myšlení, které sobecky ztotožňuje pravdu s užitečností jako osobní prospěchářství. Člověk ve své Bohem dané důstojnosti se nemůže identifikovat v žádné institucionální oblasti s uznáním, když jakékoliv lidské imperativní nařízení by vedlo k pragmatickému prospěchu na úkor Stvořitelem stanoveného řádu.

Z hlediska osobní svobody proti záměrně překrucované skutečnosti je nutná výchova k dialogu, což je pochopitelně těžší, obětavější, ale mnohem záslužnější než konsekvtní cepování k slepé davové poslušnosti. Je známo, že konzervativní skupiny dávají přednost monologu, který ve svém umíněném a neurvalém předsudku dává ochotně prostor publicistické diskusi, jež mistrně skresluje hromadné objaňování problému širokého dosahu. Dialogem se rozumí vytríbený, vzdělaný rozhovor mezi dvěma i více osobami, snahy dosažení spravedlivého, někdy i kompromisního kladného závěru a uznání.

-- Každý apriorně zaujatý postoj vylučující slyšení druhé strana je ohrožením nejen demokratického smýšlení, ale charakteru vůber. Demokratické pojetí respektuje důstojnost člověka a snaží se o morální obrodu národa. Základním požadavkem v krizové situaci je převýchova ze sobectví a z utklé představy práva silnějších k lidskosti. Ze starořímského úsloví: homo homini lupus est (člověk člověku vlkem), musíme dojít k poznání, že člověk člověku je bratrem! Bratrství a sesterství mezi lidmi má plně opodstatnění v uznání osobní Boží inteligence, jako společného Otce nás všech. Budeme-li se považovat za pouhé produkty "matky přírody", těžko z přiznání se pouze k živočišnému rodu vzroste společnost v demokratickou výši ozdobenou aristokratismem ducha.

Není pedagogicky správné i když úpřimně míněné volání o náboženské výchově, aby se lidé měli čeho bát. Od toho má být justice ve své zákonné podobě. Poslání církvi a náboženských společností je výchova k lásce, aby ve jménu základních pravd víry a mravních principů bylo lidské svědomí zbaveno falešné představy hrůzy z Boha, ale vytvářena obava z chtěné konaného zla a intrikářství.

Negativním úpadkovým jevem demokratizačního vývoje je vedle sobeckého a ryze konzumního způsobu života též nesnášenlivost a rasismus. Ten ústí namnoze až v etnickou agresivitu vůči jiné

barvě pleti, jazyka i postiženým bezdomovcům. Nechceme moralizovat kategorickám imperativem. Víme, že je nutná výchova k účtě k životu a rovnoprávnosti všech lidí. Vždyť každý z nás je nositelem tvůrčí Boží ideje lidské existence. Právem říká zesnulý misionář, lékař, filosof Albert Schweitzer: Ve smýšlení účty k životu je třeba elementární pojem odpovědnosti, již se musíme oddat. Působí v něm síly, které nás nutí zušlechťovat svoje individuální, sociální a politické myšlení."

Z hlasů minulosti si připomínáme zásadu Učitele národů Jana Amose Komenského, zásadu trpělivosti a lásky: Omnia sponte fluant, absit violentia rebus!" (Všechno nechť samo plyne, věcem nechť chybí násilí).

Je třeba v demokratizačním procesu naslouchání a podporování proudu lidskosti ve šlechetném tvůrčím úsilí. Jinak můžeme zakusit trpkou historickou zkušenost, že revoluce pohlcuje své děti!

Prof.ThDr. Gustav Čejka

### Nebezpečný rasismus

V minulých letech se mnozí z nás domnívali, že s projevy rasismu se můžeme setkat ponejvíce tak v Jihoafrické republice či v USA. V posledních letech se však často přesvědčujeme o těchto projevech nejen některých státech Evropy, ale dokonce i u nás, v České republice. Připomínám hlavně ony střety, které vycházejí z určitého mentálního postoje některých skupin našeho obyvatelstva vůči svým rómským spoluobčanům. Tato skutečnost v nás proto zcela zákonitě vyvolává otázku rasismu jako takového a nutnost jej odmítnout v samém jeho základu.

Rasa je formou existence druhu. Rozlišuje se rasa biologická a rasa lidská, která představuje skupinu lidí s podobnými tělesnými vlastnostmi. Rasy odrážejí proces zeměpisného rozlišení lidstva, k němuž došlo v období pravěku. V historické a současné době dochází postupně k smývání rasových rozdílů a k asimilaci. Rasismus pak znamená biologicky neopodstatněné vyvyšování tělesných a duševních kvalit jedné rasy nad druhou. Popírá rovnocennost lidských plemen. Součástí rasismu je též ideologie rasové diskriminace, která je založena na principu etnocentrismu. Její podstatou je teze, že příslušníci určité rasy jsou na základě svých dědičně předávaných vlastností nadřazeni příslušníkům jiných ras, že jejich nadřazenost je dána biologicky. Rasistické doktriny vycházejí z mylné představy, že kulturní a psychické charakteristiky celých populací (národů, národností a kmenů) jsou závislé na svých biologických a etnických základech, na svém rasovém původu. Tento původ je podle rasistů u každé etnické skupiny jiný, odlišný, a tak různé lidské rasy prý pocházejí z různých druhů člověka. Takto nás poučují slovníky u příslušných hesel.

Z hlediska přísně vědeckého není sebemenšího důvodu pro nějaké tvrzení podporující teorii rasismu. Současná antropologie jako věda o lidstvu a jeho tělesných vlastnostech, jeho vzniku a vývoji jasně dokazuje, a mezi odborníky o tom není sporu, že původ lidstva je monofyletický, t.j. že lidské rasy tvoří jednu

biologickou rodinu a pochází z jedné společných prarodičů, že člověk se vyvinul jednou a na jednom místě.

Z pohledu čistě náboženského je zcela jednoznačné, že Bibli a tím i samému křesťanství je každá myšlenka zdůvodňující či podporující teorii rasismu zásadně cizí. Písmo tím, že vidí původ člověka v kauzální závislosti na Bohu, nejenže vyjadřuje jeho jedinečnou důstojnost, ale vylučuje současně jakoukoliv myšlenku dělení lidstva na vyšší či nižší rasy. Křesťanství s ohledem na důstojnost člověka zdůvodňovanou samým písmem zásadně odmítá rasismus a vše, co s tím souvisí, i když je si zároveň vědomo rozdílnosti lidí co do rozumových a mravních schopností. Přesto je však nutné překonat a odstranit jakoukoliv sociální nebo kulturní diskriminaci v základních právech člověka z důvodů pohlaví, rasy, barvy, společenského postavení, jazyka nebo náboženství, protože odporuje Božímu záměru.

Poměr člověka k Bohu a poměr člověka k lidem jako svým bratrům, tak spolu úzce souvisí, že Písmo praví: "Kdo nemiluje, nepoznal Boha" (1 J 4,8). Tím odstraňuje základ každé teorii a každé praxi, která klade podstatné rozdíly mezi člověkem a člověkem, mezi národem a národem, pokud jde o lidskou důstojnost a z toho plynoucí práva. Křesťanství tedy zavrhuje jakoukoliv diskriminaci mezi lidmi, anebo pronásledování z důvodů rasových, barvy pleti, sociálního postavení, politického přesvědčení, anebo z důvodů náboženských jako věc, jež se přičí samé Kristově vůli.

Je proto třeba každému i sebemenšímu projevu rasismu kdekoli na světě věnovat náležitou pozornost a odsoudit jej jako něco, co je v zásadním rozporu s důstojností člověka.

Jr.

**KDO zradil odkaz T. G. Masaryka?**  
Přetištěno z časopisu Rady klubu českého pohraničí

HRANIČAŘ 10/93

Před 75 vznikla za společné vůle českého a slovenského národa Československá republika. Stala se společným, demokratickým a prosperujícím domovem Čechů a Slováků. Pro Slováky byl rok 1918 skončováním se staletou národní porobou a národní záchranou. Pro Čechy znamenal nově vzniklý stát vyvrcholením úsilí o českou státnost naplněnou demokratickým obsahem.

V našich srdcích zakotvila slova přísahy, která při pohřbu T.G.M. v září 1938 pronesl jeho nástupce dr. E. Beneš: "PRESIDENTE OSVOBODITELI, ODKAZU KTERÝ JSTE VLOŽIL DO NAŠICH RUKOU VĚRNÍ ZUSTANE!"

V T.G. Masarykovi náš národ viděl hlavního tvůrce samostatného Československa, významnou morální a a politickou autoritu. Jeho káravě zdvižený ukazováček zůstával v naší politice i v době, kdy z ní odešel. Jeho smrt se stala varovným předznamenáním konce státu, u jehož kolébky stál.

Dnes původní ideu 28. října odvály nemoudré činy dnešního presidenta V. Havla a premiéra V. Klause, kteří na rozpadu našeho společného státu nesou svůj nesmazatelný podíl, protože neumožnili, aby v něm svobodně rozhodl lid obou národů. Tím došlo k hrubému znevažení odkazu T.G. Masaryka.

Oldřich Roman, kpt. v zál. Haviřov

## Programové prohlášení Slovanské unie

V současném zápase o světovládu se mezinárodní mocenské síly soustřeďují na vytváření center, z nichž chtějí ovládnout různé kontinenty. Jsme proto svědky obrovské proměny celých oblastí v panství nejsilnějších států těchto center nad početně menšími a ekonomicky slabšími sousedy, v Evropě například v nadvládu Německa. Jako prostředků používají devalvace měn, zmocňování se výrobních kapacit a zároveň manipulování společenským vědomím vlivem sdělovacích prostředků, jichž se za tím účelem zmocňují.

Hlavní nápor v Evropě je veden proti slovanským národům. Ty jsou cílevědomě rozeštvávány jedni proti druhým destabilizací jejich státních útvarů, zdůrazňováním nepodstatných odlišností a přehlížením toho, co je jim společné a pro jejich státní budoucnost demokratických, nezávislých a prosperujících celků nezbytné. K tomu je využíváno všech prostředků, od pokleslé kultury k potlačování národních tradic, od propagace nemravných vztahů mužů a žen s ponižováním úlohy rodiny a národa až po podporování migrace méně civilizovaných populací, projevujících se zvýšenou kriminalitou, a tím vším je oslabována národní soudržnost za účelem snadného manipulování společnosti.

Pokládáme proto za nezbytné podněcovat v každém slovanském národě hnutí uvědomělé vzájemnosti, jejíž společnou jednotící ideou je úsilí dosahovat co nejužších kulturních, ekonomických a politických vztahů při respektování vzájemné rovnosti, státní nezávislosti a kulturní svébytnosti. A zejména vytvářet svazky, dohody a programy společné obrany proti velmocenským ambicím a světovládným snahám, u nás především pocitovaným jako obnovení německého Drang nach Osten.

Odmítáme proto nedávno uzavřenou smlouvu s Německem, zejména vzhledem k termínu "vyhnání" Němců z našeho pohraničí na místo mezinárodně platného znění "odsun". Dále "stávající hranice" za platný termín "státní hranice" a žádáme prohlášení neplatnosti Mnichovské dohody od samého počátku. Rovněž odmítáme budování německých škol tam, kde to neodpovídá početnosti zbytku německé menšiny, neboť máme z minulosti zkušenosti s donucováním rodičů, aby do nich pod ekonomickým tlakem posílali své - české - děti.

Trváme na povinnosti Německé spolkové republiky nahradit válečné škody těm, kterým byly způsobeny, což se týká především slovanských národů. Reparace, které je Německo například dosud dlužno České republice, několikanásobně převyšují neoprávněně předkládané nároky hnutí odsunutých Němců. Dokud se Německá spolková republika nevyrovná se svými oběťmi, nemá morální nárok dožadovat se členství v Radě bezpečnosti OSN, o což se poslední dobou pokouší.

Nesouhlasíme s plánem vládnoucí zaprodaněcké vrstvy v naší zemi vstoupit do NATO a zejména do Evropského společenství, protože by to znamenalo zrušení hranic a volné usazování kohokoliv kdekoliv, nabývání majetku a občanských práv, včetně volebního. Jsme proti zahlcení přistěhovalci z cizích populací a hlavně odmítáme vpád sudetáků, což by brzy vyústilo v jejich nadvládu už vzhledem k nemorální umělé udržované devalvaci a výprodeji do cizích rukou našeho národního majetku. Proto žádáme vyhlášení neutrality České republiky a její mezinárodní garanci. ...

Vážení přátelé, členové a příznivci Křesťanskosociálního hnutí  
a čtenáři Křesťanského sociála,

dostáváte do rukou závěrečné číslo druhého ročníku Křesťanského sociála, který je zpravodajem KSH a jedním z nemnoha prostředků vzájemné komunikace. Není třeba tajit, že dva roky soustavné snahy o co nejlepší jeho podobu stál mnohé úsilí skupiny redaktorů a redakční rady, ale také mnohých přispěvatelů. Jménem předsednictva Výkonného výboru Křesťanskosociálního hnutí a redakční rady Křesťanského sociála všem známým i nám neznámým spolupracovníkům srdečně děkujeme.

K tomu, aby Zpravodaj mohl vycházet, jsou bohužel, také třeba peníze. Protože jsme hnutím sociálním, a my jsme přesvědčení, že i křesťanským víme, že drtivá většina Vás nepatří k těm bohatým spoluobčanům. Také proto jsme dosud nepřistoupili k prodeji KS, ačkoliv ani my nepatříme k bohatým a štědrě dotovaným organizacím. Spíše naopak. Přesto si dovoluujeme požádat ty šťastnější z Vás o finanční příspěvky, jejichž výše by odpovídala Vaším možnostem. Číslo účtu KSH je pravidelně zveřejňováno na poslední straně KS. Velmi děkujeme všem, kteří již dříve poskytli jakoukoliv částku. Pán Bůh zaplatí.

Blíží se vánoce a tak jsme i my zařadili několik úvah na téma mezilidské tolerance a ochoty chápat obtíže jiných. Myslíme si, že to jsou větší hodnoty, než drahé dary, kterými bychom mohli zahlušit špatné svědomí...

Přejeme Vám všem to dobré, co se k vánočním svátkům a k Novému roku přeje a k tomu Boží požehnání !

### Křesťanskosociální hnutí

Číslo účtu u České spořitelny, pob. Praha 3:

6 0 5 3 7 5 4 - 9 3 8 / 0 8 0 0

Identifikační číslo organizace (IČO):

4 8 1 3 6 3 6 1

### Nadace křesťanskosociální

Registrována Obvodním úřadem pro Prahu 3, pod č. 48

Číslo účtu u České spořitelny, pob. Praha 3:

6 0 6 8 7 5 3 - 9 3 8 / 0 8 0 0

Za KSH:

JUDr. Ogňan Tuleškov v.r.	Na Čihadle 870/18, Praha 6	160 00
JUDr. Josef Macek v.r.	Lucemburská 10, Praha 3	130 00

Podávání novinových zásilek povoleno Ředitelstvím poštovní  
přepравy Praha pod číslem 553/93 ze dne 18.2.1993